

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2015

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ
π. Δημητρίου Τζέρπου

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2015

ΟΛΟΙΠΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μεγάλη Εβδομάδα αποτελεί το κέντρο της πνευματικής ζωής της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας, όπως αυτή εκφράζεται με το εκκλησιαστικό έτος. Λέγεται δε Μεγάλη Εβδομάδα όχι γιατί έχει περισσότερες ή μεγαλύτερες ημέρες από τις άλλες εβδομάδες, αλλά γιατί τα γεγονότα τα οποία καλεί η Εκκλησία να βιώσουν οι πιστοί κατά τη διάρκειά της είναι πράγματι μεγάλα και μοναδικά. Γι' αυτό και η Εκκλησία καθιέρωσε την ετήσια λειτουργική τους ανάμνηση, ώστε οι χριστιανοί όλων των αιώνων να μπορούν να συμμετέχουν σ' αυτά, ωσάν να ήσαν παρόντες κατά την εποχή εκείνη που διαδραματίστηκαν, και να νοιώθουν βαθειά μέσα στην καθημερινή τους ζωή αυτό το πέρασμα-διάβαση από το θάνατο προς τη ζωή, που είναι το βαθύτερο νόημα του χριστιανικού Πάσχα.

Στο Συναξάρι της Μεγάλης Δευτέρας διαβάζουμε ότι κατά την ημέρα αυτή η Εκκλησία τιμά τη μνήμη μιας ιερής μορφής της Π. Διαθήκης, του Ιωσήφ του Πατριάρχου. Πρόκειται για το γνωστό γιο του πατριάρχη Ιακώβ, που τόσο κακοποιήθηκε από τα αδέρφια του, πειράστηκε από την αιγύπτια γυναίκα, αλλά και τόσο τελικά δοξάστηκε από το Θεό, αφού έγινε άρχοντας της Αιγύπτου. Γι' αυτά ακριβώς τα παθήματα και την ηθική του τελειότητα θεωρήθηκε ανέκαθεν τύπος και σύμβολο του ίδιου του Χριστού. Την ίδια ημέρα η Εκκλησία μάς υπενθυμίζει και την περίπτωσή της οικίας εκείνης, που λίγες ημέρες πριν από το πάθος του, την καταράστηκε ο Κύριος για την ακαρπία της. Με τον συμβολικό αυτό τρόπο ο Κύριος καταδίκασε από τη μια πλευρά την πνευματική στειρότητα της θρησκείας της Παλαιάς Διαθήκης και από την άλλη τον κάθε άνθρωπο που δεν έχει πνευματική καρποφορία στη ζωή του.

Μεγάλη Τρίτη είναι η ημέρα της μνήμης θανάτου και γενικά της πνευματικής ερήνευσης, αφού στην εξάισια υμνογραφία της ημέρας κυριαρχούν τα μηνύματα της παραβολής των δέκα παρθένων.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ιωάν. ιβ' 1 - 18)

Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδίδοναι· Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ καὶ ἔκραζον· «Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου», βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Εὐρῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· «Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου». Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

Με τον τρόπο αυτό μας καλεῖ ἡ Εκκλησία νὰ ἀνάψουμε κι εμεῖς, μαζί με τις πέντε φρόνιμες παρθένες, τις νοητές λαμπάδες τῶν ψυχῶν μας. Καὶ νὰ εἴμαστε πάντα ἑτοιμοὶ γιὰ νὰ προὔπαντήσουμε τὸ δεσπότη Χριστό, που σαν ἄλλος νυμφίος θα ξαναέλθει κάποια στιγμή κατὰ τὴ μέλλουσα κρίση, γιὰ νὰ οδηγήσει τις ψυχές μας στὴν ἐξαισία χαρὰς τῆς οὐράνιας βασιλείας του.

Στο Συναξάρι τῆς Μεγάλῃς Τετάρτης διαβάζουμε ὅτι κατὰ τὴν ἱερὴ αὐτὴ ἡμέρα οἱ ἅγιοι πατέρες καθώρισαν νὰ τιμᾷ ἡ Εκκλησία τὴ μνήμη τῆς πόρνης ἐκείνης γυναίκα, ἡ ὁποία λίγο πρὶν

από το πάθος του Κυρίου, άλειψε τα πόδια του με το πολύτιμο μύρο. Η αμαρτωλή αυτή γυναίκα βρίσκεται εἰς τὸν αἰῶνα του Ιούδα, τον οποίο η σκληροκαρδία και η αμετανοησία του οδήγησαν στην απόγνωση και την αυτοκτονία. Αντίθετα αυτή με το παράδειγμά της προσδιορίζει όχι μόνο το ἔσχατο ὄριο ηθικής κατάπτωσης στο οποίο μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο η αμαρτία, αλλά και το μέγεθος της αγάπης του Θεού, που μπορεί να συγχωρήσει και να σώσει κάθε μετανούσα ψυχή, όπως ἔσωσε τον τελώνη και τον ληστή.

Και από την Μεγάλη Τετάρτη περνάμε ὕστερα στην ατμόσφαιρα της *Μεγάλης Πέμπτης*, η οποία αποτελεί μια καινούργια αφετηρία στην ανέλιξη του πνευματικού μας οδοιπορικού. Γιατί με την ημέρα αυτή μπαίνουμε πλέον σ' αυτά καθαυτά τα γεγονότα του πάθους του Κυρίου. Και η Εκκλησία προσανατολίζει το νου και την ψυχή μας προς το πρόσωπο Εκείνου, που εθελούσια πάσχει υπέρ τῆς του κόσμου ζωῆς και σωτηρίας. Βλέπουμε κατ' αυτήν την ημέρα τον Κύριο, από άκρα ταπείνωση και διάθεση διακονίας να πλένει τα πόδια των μαθητῶν του, τον βλέπουμε ως άνθρωπο να αγωνιά μπροστά στη δοκιμασία του θανάτου, αλλά και να υπακούει τελικά στο θέλημα του ουράνιου Πατέρα. Τον βλέπουμε να αποποιείται τη συμπαράσταση κάθε κοσμικής ισχύος, και προδομένος κι απ' αυτούς τους φίλους μαθητές να παραδίδεται τελικά ανυπεράσπιστος στους σταυρωτές του. Και πάνω απ' όλα τον βλέπουμε να θεσμοθετεί με τον Μυστικό του Δείπνο το πανάγιο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, το οποίο ἔκτοτε δεν ἔπαυσε ποτέ να επιτελεί η Εκκλησία σύμφωνα με την εντολή του, και να το προσφέρει στους πιστούς «ὡς φάρμακον ἀθανασίας καὶ ἀνίψιδος τοῦ μὴ ἀποθανεῖν» (Άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος).

Υστερα απ' όλα αυτά φτάνουμε πια στη *Μεγάλη Παρασκευή*, που είναι η ιερότερη και σεβασμιώτερη ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας. Διότι κατά την ημέρα αυτή η Εκκλησία τιμά αυτά τα «φρικτὰ καὶ σωτήρια πάθη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ», δηλαδή, τους εμπυτισμούς, τα ραπίσματα, τα κολαφίσματα, τις ὕβρεις, τους γέλωτες, την πορφυρή χλαίνη, τον κάλαμο, τον σπόγγο, το ὄξος, τους ἦλους (καρφιά), την λόγχη και προ πάντων τον σταυρό και τον θάνατο που υπέμεινε για την σωτηρία του κόσμου. Για ὁ-

λα αυτά μας ομιλούν αναλυτικά τα δώδεκα ιερά ευαγγελικά αναγνώσματα, που μαζί με την λιτάνευση του Εσταυρωμένου και την τοποθέτησή του στο κέντρο του ναού, αποτελούν και το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό στοιχείο των λειτουργικών ακολουθιών της ημέρας. Για Το επί Του σταυρού συντέλούμενο μυστήριο η Εκκλησία εξακολουθεί και σήμερα να διακηρύσσει με τα ίδια ακριβώς λόγια που χρησιμοποίησε και ο Απόστολος Παύλος: «Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς κηρῦσσομεν Χριστὸν ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν» (Α΄ Κορ. 1, 22-24).

Το πνευματικό οδοιπορικό της Μεγάλης Εβδομάδας κορυφώνεται τελικά με την ακολουθία του *Μεγάλου Σαββάτου*, ημέρα κατά την οποία εορτάζουμε «τὴν θεόσωμον Ταφὴν καὶ τὴν εἰς Ἄδου κάθοδον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Η λιτάνευση του επιταφίου, ως παροντοποίηση της επικήδειας πομπής του Κυρίου προς τον τάφο που γίνεται για πρακτικούς λόγους την Μεγάλη Παρασκευή το βράδυ, όπως και τα θρηνώδη επιτάφια εγκώμια, βρίσκονται στο επίκεντρο της λειτουργικής ευσέβειας της ημέρας. Ξημερώνοντας, όμως, το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου, στην πνευματική ατμόσφαιρα της Εκκλησίας κυριαρχεί μια σιγή, που δεν έχει καμιά σχέση με την νεκρική σιωπή ενός κοινού τάφου. Πρόκειται για μια μυστηριώδη εκκωφαντική σιγή, ανάλογη με την χαρμολύπη του σταυρού, αυτό το θρηναγάλιασμα της ψυχής, που χαρακτηρίζει ολόκληρη την Μεγάλη Εβδομάδα και αποτελεί ταυτόχρονα την πεμπτουσία της ορθόδοξης πνευματικότητας. Γιατί ο τάφος του Χριστού είναι ένας ζωηφόρος τάφος, που προοιωνίζει το ξέσπασμα του χαρμόσυνου παιάνα, για το θρίαμβο της ζωής πάνω στη φθορά του θανάτου: «**Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρίνων τὴν γῆν...**». (π. Δημητρίου Τζέρπου)

Μ Ε Γ Α Λ Η Τ Ρ Ι Τ Η - Θ Ε Ι Α Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Α Α Σ Θ Ε Ν Ω Ν

Τη Μεγάλη Τρίτη το πρωί θα πραγματοποιηθεί η Θεία Κοινωνία των ασθενών. Όποιος ενδιαφέρεται, ας δηλώσει τα στοιχεία του στον Ιερό Ναό, στο τηλ.: 22990 40040.

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ & ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ!